

De Sant Tomàs a Santa Llúcia (i la Sagrada Família)

Les fires nadalenques de Barcelona es mantenen vives i incombustibles

TONI VALL
BARCELONA

Segur que hi ha persones que van a la Fira de Sant Tomàs (coneguda per tothom com la Fira de Reis de la Gran Via) només per les xurries. En cap altre moment de l'any se n'acumulen tantes en menys espai. Aquella olor d'oli a tot drap que fregeix la pasta dels xurros al seu punt perfecte. Inconfusible. A més de gaudir del present –la deglució compulsiva d'uns xurros calents enfarinats amb sucre–, és un mecanisme infal·lible per activar la memòria i viatjar fins a la infància. Ho saben ben bé els pares que busquen a la Gran Via els regals d'última hora –els que no han comprat per Amazon, esclar– i els que hi porten els fills a passejar una estona, a agafar idees per omplir la carta als Reis o a fer una bona provisió de lllaminadures.

Les fires de Nadal són espais entranables, portals temporals que als més petits els fan gaudir d'infinitos estímuls i als més grans els fan recuperar els records fins que queden exhaustos. En una de les parades més curioses hi conviuen els Minions

amb els Ossos Amorosos i una selecció de calaveres gòtiques. També hi ha parades *new age*, parades expertes en joguines teledirigides i en pilotes de futbol que van amb piles. Hi pots comprar la Torre Eiffel per construir-la amb peces de fusta i també un tiranosau, uns cavallets en miniatura i un vaixell pirata. Hi ha parades de màgia, d'esport i d'aquesta cosa fabulosa que es diu LIJ (literatura infantil i juvenil). N'hi hauria d'haver moltes més. La lectura falla en les noves generacions i qualsevol cosa que s'empesquin per millorar la situació ha de ser per força una bona idea. Fa goig veure com conviu la joguina *mainstream* amb l'artesanía de fabricació pròpia: les nines joguines de fusta. I que no hi faltin els jocs clàssics com el Simon, el Monopoly i el Magia Borrás. Només hi trobo a faltar una cosa: una tómbola!

De la Gran Via a Santa Llúcia, una passejada de deu minuts, per arribar a una fira que té més de dos-cents anys. Una tradició indispensable, que no es mor, que perdura, que no ha quedat pel camí. La Plaça de la Catedral, dissabte al matí, és un formiguer. Si tens sort potser et reben uns ballarins saltimbanquis envoltats per una rotllana immensa

Tradicció
Per molts anys que passin el caganer serà sempre el rei del pessebre

de gent. Mentre mouen l'esquelet i claven una tombarella com a bons contorsionistes, potser et donen un bon consell. "L'important és tenir bon cor". Estan contents fins i tot els esgrafiats de Picasso al Col·legi d'Arquitectes, que s'ho miren tot des del seu privilegiat espai.

Només llegint els cartellats que llueixen a les parades ja en podries escriure una crònica sencera: "Totes les figures són de plàstic", "Tenim mantes i bastons per fer cagar el tió", "Bombes d'aigua per encàrrec" i la meva favorita: "Yo toco, yo rompo, yo pago". Hi ha parades que són històriques, com per exemple la Deulofeu, artesans del pessebre des del 1929. Hi ha tantes històries per explicar atrapades en una fira de Nadal! Una de les parades que més m'atreuen és la que ven tota mena d'artefactes per fer soroll: simbombes, botzines, panderetes, trompetes, campanes, martells i maraques. Una àvia compra una caraca per a la seva neta. Quin plaer tan indescriptible el de l'infant quan li donen tota llicència per fer merder sense aturador.

Per molts anys que passin el caganer serà sempre el rei. Hi ha un parell de parades especialitzades. "Tots caguen, que guarros!", s'exclama un

passejant. Una mare, en canvi, està entusiasmada amb la idea de comprar-li un Mic caganer al seu fill. També hi ha la Pepa Pig. Hi són tots, de fet: Trump, Merkel, May, Rajoy, Obama, el Papa, Gollum... i alguns centenars de personatges més.

Les olors també són importants a la Fira de Santa Llúcia. L'olor del suro, la molsa i els avets. M'explica un botiguer que la gran majoria dels que es venen no són trasplantables, o sigui, que tenen data de caducitat. Es deixaran als punts verds i Parcs i Jardins en farà compost. N'hi ha de 25, 35, 48 i 70 euros, depenent de la mida. "Aquesta branca d'eucaliptus no fa gaire olor!", protesta una senyora. "L'has de deixar assecat una mica més, posar-la amb aigua i sacsejar-la de tant en tant". La zona del Pare Noel proposa una vermellor intensa, comencen a encendre's els llumets ambientals perquè la claror natural se'n va. És el moment ideal per enfilejar cap a la Sagrada Família.

Menys multitud, més turistes

Té una altra personalitat, la Fira de Nadal de la Sagrada Família. Hi ha menys concurrència i molts més turistes, que aprofiten la visita al temple modernista per fer un tomb entre figuretes, pessebres i arbres. També hi ha barcelonins, esclar, que s'estimen la fira i que si s'hi acosten no és per entrar en cap dels comerços massificats del voltant de la plaça: des de Swarovski a Lladró, passant per locals de souvenirs com més impersonals millor i una delirant botiga del Barça. En una parada de naixements hi posen nadalles: "Pero mira cómo beben los peces en el río..." Una paradista ensenya a uns guiris la manera més nostrada de posar-se una barretina *catalan style*. Com a Santa Llúcia, les parades més boniques són les dels arbres, les més senzilles i frugals, també les més oloroses. La fira no es limita al perímetre de la plaça, sinó que entra cap a dins, sobre la terra i sota els arbres. Així fa més efecte de fira nadalenca europea.

Aviat ensopegues amb un caganer i un tió gegants i t'hi pots fer unes divertides selfies. Aquests dies pots portar-hi els nens i que juguin amb llits elàstics o participin en un taller de paraules i d'estampació o potser que facin teatre amb els pastorets. Ah! I que portin la carta al Pare Noel, esclar. Quina alegria, hi ha una castanyera! Quan te'n vas fa el seu efecte aixecar de sobre el cap i que et caigui a sobre la façana de la Passió. Un inexplicable i místic efecte nadalenc, sens dubte.

01 i 02. La Fira de Nadal de la Sagrada Família va aplegar força gent dissabte al matí. CÈLIA ATSET

